

Vastaava päätoimittaja (vt)
Pasi Katajamäki

PÄÄKIRJOITUS

Esa Urhonen

Vanhan nosturikaluston esillepano tuo merellistä tunnelmaa Suojan satamaan Raumalla.

Satamien opittava pehmeitä arvoja

Satamahankkeet kohtaavat väistämättömästi vastatuulta ympäri maailmaa. Ilmiö on tuttu lähes jokaisesta satamakaupungista, jossa ympäristöön on jouduttu kajoamaan kehityksen vuoksi.

Raumallakin tämä vastustus on tuttua. Ulko-Petäjän sataman osaa ei ole saatu rakennettua, koska hankkeen kaikista lupa- ja päätöksentekovaiheista on valittu eri oikeusasteisiin.

On myös luonnollista olettaa, että Rauman sataman tuleva laajennusvaraus tulee herättämään intohimoja pienehkössä, mutta sitäkin väkevämmin asiaan suhtautuvassa joukossa.

Hanke on niin alussa, että vaikutusmahdollisuuksia on vielä kosolti käytettävissä. Näistä merkittävimpana ympäristövaikutusten arviointiprosessi, joka juuri käynnistyi.

Valitettavaa isojen satamahankkeiden eteenpäinviemisessä on, ettei sataman toiminnalla ole näennäisesti paljoakaan merkitystä pääosalle niin sanotusta suuresta yleisöstä. Vieraantumista on lisännyt sekin, etteivät satamat enää ole samalla tavalla avoinna ihmisille kuin ennen tiukkojen merenkulun turvamääräysten voimaantuloa.

Sataman ja kaupunkilaisten välit ovat väljentyneet satamakaupunki Raumallakin siitä huolimatta, että satama tarjoaa työpaikan tuhannelle ihmiselle ja vaikuttaa välillisesti moneen asiaan kaupungissa. Niin verotulokertymään, liikenneväylien kehittämiseen kuin epäsuorasti myös metsäteollisuuden pysymiseen paikkakunnalla.

Päästäkseen kehittämään kilpailun vaatimalla tavalla satamien on luotava uusia strategioita voitaakseen pienen ja kriittisen sekä suuren ja välipitämättömän yleisön hyväksynnän. Pelkät kylmät taloudelliset perusteet eivät enää riitä.

Tähän työhön belgialainen professori Eric van Hooydonk tarjoaa aseiksi pehmeiden arvojen edistämisen. Raportissaan *Soft Values of Seaports* luettelaa joukko toimenpiteitä, joilla yleisön suopeutta satamatoimintaa kohtaan voidaan kohentaa.

Professori menee jopa niin pitkälle, että hän vaatii satamia sosiaaliseen vastuunkantoon kehittämällä niitä laatimaan omat pehmeiden arvojen hoitosuunnitelmansa kaupallisten tavoitteidensa rinnalle.

Van Hooydonkin mielestä satamien tulisi tuoda historiaansa ja toimintaansa yhä enemmän esille ja samalla elvyttää kaupunkinsa merellistä tunnelmaa. Satamien tulisi tuoreen strategiaraportin mukaan myös muun muassa vihertää toimintaansa merkittävästi ja huomioida eri intressiryhmiä aiempaa vahvemmin.

Raportin pitäisi kuluä käsissä myös Raumalla. Merikaupungin leimaa ei ylläpidetä vain sinänsä ansiokkaalla merimuseolla sekä sataman avoimien ovien päivällä. Kaupungista puuttuu esimerkiksi kokonaan laivojenkatselupaikka, tätä vilkkaammasta toiminnasta puhumattakaan.

Eturyhmien huomioimisessa Raumalla on terästävyyttä. Tulevaisuuden satamalaajennuksen YVA-työtä valvoo seurantar ryhmä, johon kootaan raumalaisen teollisuuden edustajien lisäksi parisenkymmentä paikallista luonto-, kalastus- ja muuta seuraa.

Irene Uusi-Kilponen

JÄLKIKIRJOITUS

Hyvinvointi jälleen kunniaan

Uusi vuosi on uusien alkujen aikaa. Aloitetaan laihdutuskuureja, otetaan kuntospurttuja ja vietetään tapanpäivä tammikuuta. Hyvä niin.

Jokainen voi edistää omaa hyvinvointiaan ja terveyttään pienillä arjen teoilla. Hyvä resepti löytyy perinteisestä piirakkamallista niin liikkumisen kuin ravinnonkin puolelta.

Kun nauttii ateriansa niin sanotun lautasmallin mukaisesti, voi olla varma terveellisestä ravinnonsaannista. Liikuntapiirakasta puolestaan voi valita perusliikuntaa ja kuntoliikuntaa sopivassa suhteessa.

Elämäntaparemontissakin vanha konsti on usein parempi kuin pussillinen uusia.

KOLUMNI

Kasvissyöjä kinkkujonossa

JAMI JOKINEN

Kirjoittaja on Länsi-Suomen ympäristötoimittaja. jami.jokinen@lansi-suomi.fi

Appiukko sanoo, että olen vihannessyöjä. Se on kyllä ihan puuta heinää.

En todellakaan syö pelkkiä vihanneksia, enkä edes pelkkää kasvisruokaa. En vain syö lihaa.

Tai no, lihaa se on kai kalankin liha. Menipä vaikeaksi; jos en ole vegetaristi, niin mikä sitten?

Kalojen tieteellinen nimitys on Pisces. Tekeekö se minusta pisuaristin? Yök.

Lähiuutantoa arvostava vaimoni oli tilannut sukujouluun särpimeksi suuren kinkun paikalliselta pientoimittajalta. Niin oli moni muukin.

Jo myymälän avautuessa pihalla luterit kerteli parikymmenmetrin jono.

Aattoamun kalmankolea ilma piti huolen siitä, että liha pysyi kylmänä oven molemmin puolin.

Aikomukseni ei ollut pöpsä possua tänäkään jouluna.

Kelpo puolisona jonotin silti oman kinkkuni rinnalla pitkälle toista tuntia. Sattuneesta syystä mieleeni muistui kinkkunsyöjiin lukeutuva kollegani ja ystäväni.

Hän pohti aikoinaan, miltä loppuvuoden tapaus näyttäisi Sirkuksesta katsottuna.

Omituiselta, kieltämättä.

Ajattelkaa nyt: pimeään vuodenaikaan pohjoiset ihmiset kerääntyvät monipäisinä laumoina luolliinsa.

Niissä on valmisteltu jo viikkokausia rituaalia, jonka keskeisin kohde on sorkkaeläimen kankku.

Mystisten menojen huipentuma on aaton hetki. Silloin palvonnan kohde ja palvoja yhtyvät, ja kuoro kehuu kilpaa uhrin makua.

Ystäväni kutsuukin joulua "suureksi takajalkajuhlaksi".

Siinähan se, joulun ydin.

Ota makkaraa. Ei siinä paljon lihaa ole.

Appiukon tokaisu on kieltämättä totta, ainakin jos b-luokan pötkylästä puhutaan.

Sitähän on suuri osa nahkaa ja muita ruhonkappaleita.

En silti ota. Appiukko uskoo, että kyseessä on ohimenevä mielenhäiriö tai tilapäinen

kokeilu. Kaikki on suhteellista. Lihaa en ole syönyt kymmeneen vuoteen.

En ajattele, ettei eläimiä saisi tappaa ruuaksi. Jos otukset eivät söisi toistaan, luonnontalous romahtaisi äkkiä.

Lihattomuuden varsinainen syy on simppeimpi.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuslaitos arvioi, että liharuuan tuotanto kuormittaa ympäristöä "minkertäisesti" kasvisruokaan verrattuna.

Jotkut muut asiantuntija puhuvat jopa kymmenkertaisesta erosta.

Ruuan osuus suomalaiskuluttajan aiheuttamasta ympäristörastituksesta on kolmannes.

Äkkipäätä voi siis arvioida, että liharuuan tuotanto pienentää ihmisen ekologista jalanjälkeä vähintään kymmenkunta prosenttia.

Siinä säästää yhdellä kertaa rutkasti niin maaperää, vesistöjä kuin ilmakehääkin.

Ei paha. Yritäpä tehdä sama tempu energiansäästölampulla.

Vilkonlopun kauppareissulla huomaa hyvin, kuinka lihavoittoinen suomalaisen ruokavalio on.

”Niin, ja kesäkeitto. Mutta se onkin ämmien ruokaa. Ja muiden viherpiiperöiden.”

MAAILMA TÄNÄÄN

Euro nousi 10 prosenttia dollaria vastaan värikkäänä rahavuonna

Bertrand Langlois

Käteiseuroja on käytössä jo selvästi dollareita enemmän.

HEIKKI KARKKOLAINEN
STT, Helsinki

Euron kurssi nousi päättäneen vuoden aikana kymmenen prosenttia Yhdysvaltain dollaria vastaan. Yhteisvalutusta tukivat euroalueen hyvä talouskasvu ja elokuussa Yhdysvalloista alkanut rahoitusmarkkinoiden kuohunta. Eurosta suojaa etsineet sijoittajat nostivat kurssin marraskuun lopussa korkeimmallaan 1,50 dollarin pintaan.

Vuoden päätyttyä eurolla käytiin kauppaa noin 1,45 dollarilla eli 13 senttiä yli edellisvuoden lopun tason. Pankkien välisen markkinoiden ongelmista huolimatta euroalueen rahamittarien osoittimet pysyivät vahvoina. Rahapolitiikan suurimmaksi ongelmaksi nousi inflaatio, joka kiihtyi vuoden lopulla yli 3 prosentin vauhtiin.

Yhdysvaltain asuntolainojen aiheuttama rahoituskriisi heikensi tukumarkeinoilla pankkien keskinäistä luottamusta ja nosti lyhyitä korkoja. Suuret keskuspankit pumppasivat syksyllä rahaa markkinoille pankkien maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Elokuussa julkisuuteen nousut lainakriisi sai Euroopan keskuspankin luopumaan syyskuuksi viestitetystä koronnostosta. EKP piti ohjauksen vuoden loppuun asti 4,0 prosentissa, mihin se nostettiin kesäkuun alussa. Yhdysvaltain keskuspankki laski omaa ohjauksensa 0,5 prosentiksi 4,75 prosenttiin. Lokakuun lopussa se aleni edelleen 4,5 prosenttiin.

Subprime-tappiot 150-300 miljardia dollaria

Rahoituskriisi hidastaa Yhdysvaltain ja myös Euroopan talouskasvua. Pankeille ja rahoituslaitoksille koituvat tappiot näyttävät kuitenkin jäävän pahimpia ennakkovieroa pienemmiksi. Vuoden loppuun mennessä niitä oli kertynyt alle 80 miljardia dollaria.

IMF:n pääekonomistin **Simon Johnsonin** mukaan kokonaistappiot voivat jäädä 150-300 miljardiin dollariin eli noin 100-

Euro nousi muutamassa vuodessa kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden johtavaksi lainavaluutaksi syrjäyttäen dollarin.

200 miljardiin euroon. Vahingot ovat helpommin hallittavissa, ja vaikutus odotettua pienempi, jos ne jakautuvat laajalle. Johnson sanoi DPA:lle. Suuri avoin kysymys on hänen mukaansa, missä tappiot ovat.

Julkisuutta loppuvuonna hallinnesta "subprime-kriisistä" huolimatta euroalueen rahamäärän ja luotonannon nopea kasvu jatkuu. Euroalueen laaja rahamäärä kasvoi yli 12 prosentin vauhtiin, mikä lisää painetta rahapolitiikan kiristämiseen. Luottojen kasvu pysyi edelleen myös yli 12 prosentin vauhdissa. Suhdannekäänneestä ja kasvun ennakkoidusta hidastumisesta huolimatta talous kasvoi edelleen varsin vahvasti.

Euroalueen kilpailukyky yhä hyvä

Korkotaso pysyi historiallisesti alhaisena. Reaalikorot olivat aiempin suhdannekiertoihin nähden poikkeuksellisen matalia. Kolmen kuukauden euribor oli vuoden lopulla 4,76 prosentissa eli runsaan prosenttiyksikön korkeampi kuin vuotta aiemmin. Saksan valtion kymmenen vuoden viitelainan korko liikkui 4,36 prosentissa.

Euroalueen kilpailukyky pysyi varsin hyvänä, vaikka valuuttakurssin nousu on syönyt alkuvuosikymmenen devalvoitumisedun. EKP:n laskeman kilpailukykyindeksin mukaan koko euroalueen reaalin kilpailukyky oli noin 10 prosenttia heikompi kuin euron tullessa käyttöön.

Suurimman euromaan Saksan kilpailukyky oli vuoden lopussa samalla tasolla kuin 1999. Ranskan kilpailukyky oli vajaa kolme prosenttia heikompi ja Suomen muutama prosentti parempi kuin 1999.

Euro nousi muutamassa vuodessa kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden johtavaksi lainavaluutaksi. Se on suosittu myös käteisvaluuttana. Liikkeellä olevien euroseleiden määrä kasvoi EKP:n mukaan syksyllä yli 125 miljardia euroa suuremmaksi kuin dollariseleiden. Euroja oli liikkeellä 600 miljardin euron arvosta.

Euroalue laajenee vuoden vaihtuessa 15 maata kattavaksi. Uusia maina euron ottavat tammikuun alussa käyttöön Välimeren saarivaltiot Kypros ja Malta. Euroalueen asukasmäärä ne kasvattavat noin 1,2 miljoonalla hengellä lähes 322 miljoonaan. Viime tammikuussa euroon liittyi Slovenia.

tärkeään asiaan. Selvää yhteiskunnan säroilyä on ilmassa, kuten presidentti totesi.

Vaikka presidentti osui huolenaiheissaan naulan kantaan, mikään mullistava uutinen hänen havaintonsa ei ole.

Suomalaiset tunnetusti haluavat säilyttää Suomen edelleen sosiaalisesti mahdollisimman eheänä, oikeudenmukaisena ja kansalaisiaan tasavertaisesti kohtelavana maana.

Peruspalveluiltaan vahva hyvinvointiyhteiskunta nauttii kansalaisten keskuudessa erittäin laajaa kannatusta. Itse tavoitteesta ei ole epäselvyyttä.

Sen sijaan erittäin suuri kysymys on se, millaisin keinoin hyvinvointiyhteiskunta on mahdollista säilyttää.

Itsestään se ei säily, ei myöskään pelkästään vain veroja aina tarpeiden mukaan nostamalla. Niin helppoa ja yksinkertaista hyvinvointiyhteiskunnan säilyttäminen ei sentään ole.

Liha tekee ruuan, tarvittaessa vaikka yksin. Kasvikset eivät koskaan.

Lihaton ruoka on salaattia, paitsi ehkä kalasoppa.

Niin, ja kesäkeitto. Mutta se onkin ämmien ruokaa. Ja muiden viherpiiperöiden.

Ihminen on sekasyöjä, se lienee selvää päässinlihaa.

Siksi ei liene kohtuullista vaatia kasvisruokavaliota jokaiselta edes ilmasto- tai Itämeritalkoiden nimissä.

Kauppakäräjien lihavuoria katsellessa käy silti mielessä, ettei pitäisi olla mahdollista vähentää elukkaeläinseksiä edes puoleen.

Ihan totta: joissakin perheissä ryydittään lihamakaronaalattikkoakin paistakastikkeella.

Kotikuntani kinkkujonossa puheenaheet pysyivät aika silkamaisina.

Moni muisteli elämänsä varrella maiseteleimään possunpölyä, vertaili niiden aromeja ja jakoi salaisuuksia mehukkaan makuelämyksen takaavista paistolämpöiloista.

Kaksi keski-ikäistä, hyvinvoinnista maalaismiestä pilkkasi porkkananpurjoita lämpimykseen.

Kenties haistoivat, että lähellä oli lihaton luopio.

Uskotko, että kohta tänne tulee jotain eläinsuojelijoita, mahakkaampi vitsaili.

Ei enää kannata, toinen vastasi. Sika kuoli jo.

LUKIJAN VIESTIT

Artikkelisivun Lukijan viesti -palstalla julkaistaan lukijoiden lyhyitä tekstiviesteinä lähettämiä kommentteja ja mielipiteitä.

Tekstiviestit lähetetään numeroon 044 550 7722.

Jos asiaa on enemmän, kannattaa mielipide lähettää sähköpostilla tai vaikkapa kirjeellä, ja silloin se julkaistaan mahdollisesti perinteisellä mielipidepalstalla.

Onko yleinen vai yksityinen kaatopaikka Tuomionementien päässä? Aattelin vaan, että jos vien kuorman niin mihin maksetaan?"

Epätietoinen

Ensin 20 min. yritystä, vihdoin linjoilla, mutta jälleen odoteltua kunnes naisääni vastaa ja lupaa pyydytyn palvelun. Odoteltua tunnin verran, uusi yhteydenotto, jonka jälkeen vain 20 min. ja se tulee... siis Taksi Raumalla uudenvuodenpäivänä! Kyllä palvelut Porista pelaa."

Jos otat et aja... vai???

Lämmin kiitos Jusslan talon välille, kun taasen tänäkin jouluna mahdollistit ohikulkijan poikkeamisen tunnelmalliseen pihapiiriinne ja talliseimen äärelle!"

Erittäin hyvä ehdotus Uotilan linja-auton kulkureitiksi."

Tiedän ainakin Laitilassa mitä puoluetta en enää äänestä. Kouluverkkokysymys sen selvensi. Kepu todellakin pettää aina."

Lapissa jatkuvasti muuttamat autot kaahaavat keskustassa. Pitäskö ihän rekkarit laittaa tähän näkyyiin..."

Olkaa tarkkoja alennusten kanssa. Kassa nappaa normaalin hinnan. Ja ihan vinkiksi kassoilte; anteeksi-pyyntö mutinan tilalla olisi paikallaan."

Hamina sai korvilleen Kotkalta satama-asiansa. Oisko niin myös Porin ja Rauman yhteiselon lansa?"

Asia korjataan veroäyrin nostoilla

Uusi bensin hinta on vähintäänkin korkeä ja siitäkös koko maailma nyt pelastuu?"

Uusi hallitus oli pikainen tehdesään kauan kaivatun uudistuksen perintöasioissa. Nyt siitä hyötyvät kaikki."

Perinnötoivoissa on hyväellä

Haastan kaupungin ilmoittamaan kaikki taksat, jotka ovat nousseet vähintään 20%, esim. museot 50%, uimahalli 40-80%. Onko tämän hoitajapalkkojen vuoksi?"

Eläkekäisille uimahallimaksut ovat suuria, koska eläke ei yksinkertaisesti riitä kuin karsimaan käyntejä."

Sauvakävely tilalle ja uimapuku kirppikselle

Rauman kaupungin ilotulitukset olivat hienoja katsella. Muut tulitte voitaisiin kieltää, koska roskaaminen on hävettävään näköistä seuraavana päivänä."

Älyttömät juopot asialla

Tero Koposen jatkosopimusta odotellessa..."

Tehtaanmäis"

Mielipiteitä voi vaihtaa myös Länsi-Suomen verkkosivujen keskustelupalstalla

www.lansi-suomi.fi